

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КЗКОР «Володарська спеціалізована загальноосвітня школа-інтернат II-III ступенів – Центр реабілітації»

від 26.03.2021 № 6/1

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ**

**КЗ КОР «ВОЛОДАРСЬКА СПЕЦІАЛІЗОВАНА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ
ШКОЛА-ІНТЕРНАТ II-III СТУПЕНІВ – ЦЕНТР РЕАБІЛІТАЦІЇ»**

СХВАЛЕНО

*на засіданні педагогічної ради
(протокол № 6 від 26.03.2021 р.)*

ПОЛОЖЕННЯ
про внутрішню систему забезпечення якості освіти
КЗ КОР «Володарська спеціалізована загальноосвітня школа-інтернат
II-III ступенів – Центр реабілітації»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти у КЗ КОР «Володарська спеціалізована загальноосвітня школа-інтернат II-III ступенів – Центр реабілітації» розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (ч.3 ст. 41. Система забезпечення якості освіти), Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 р. № 463-IX) (ч. 4 ст. 38, ст. 42), методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН від 30.11.2020 р. № 1480.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в закладі освіти розроблена у відповідності до Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 р. № 17.

Забезпечення якості освіти є багатоплановим і включає наявність необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, наукових, навчально-методичних тощо); організацію освітнього процесу, яка відповідає сучасним тенденціям розвитку національної та світової економіки та освіти; контроль освітньої діяльності та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання та на всіх рівнях.

Заклад освіти працює у взаємодії з усіма зацікавленими сторонами, до яких відносяться:

- органи, що здійснюють управління у сфері освіти;
- педагогічний персонал школи;
- здобувачі освіти та їх батьки;
- органи місцевого самоврядування.

Система забезпечення якості освітньої діяльності у Володарській спеціалізованій загальноосвітній школі-інтернаті (ВСЗЯО) передбачає:

- стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, здійснення моніторингу та перегляду освітніх програм, які визначені Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.
- ефективну систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;

- забезпечення підвищення кваліфікації педпрацівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом, забезпечення прозорості та інформаційної відкритості закладу освіти, діяльність громадського самоврядування, звітування про кошторис закладу;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- самооцінювання якості освітньої діяльності;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Основні процедури ВСЗЯО в закладі освіти:

- підготовка та проведення моніторингових досліджень для визначення тенденцій і динаміки складових освітнього процесу в закладі освіти;
- підготовка та проведення опитувань серед учасників освітнього процесу для визначення якості надання освітніх послуг та виявлення можливих проблем;
- оцінювання результатів діяльності вчителів та визначення рівня їх педагогічної майстерності;
- спостереження різних аспектів освітнього процесу та освітнього середовища;
- самооцінювання рівня освітньої діяльності по методиці, розробленій і затвердженій Державною службою якості освіти.

Мета та основні завдання ВСЗЯО:

- гарантування якості освітньої діяльності школи і забезпечення стабільного виконання нею вимог чинного законодавства, Державних стандартів освіти;
- формування довіри суспільства до системи загальноосвітнього процесу, органів управління освітою;
- постійне та послідовне підвищення якості освіти;
- допомога суб'єктам освітньої діяльності у підвищенні якості освіти.

Основні принципи ВСЗЯО:

автономність – забезпечення якості здійснюється шляхом самостійного, незалежного і відповідального прийняття рішень стосовно добору процедур, методів, засобів, інструментів для визначення стану та поліпшення якості освітньої діяльності та якості освіти;

адекватність – забезпечення якості освіти враховує потреби та очікування учнів, батьків та суспільства;

академічна доброчесність – забезпечення якості ґрунтується на засадах чесності, справедливості, відповідальності усіх учасників освітнього процесу;

вимірюваність – забезпечення якості ґрунтується на кваліметричній основі, здійсненні моніторингових процедур;

відкритість – забезпечення якості супроводжується висвітленням інформації щодо процесів та результатів;

відповідальність – школа несе первинну відповідальність за якість освіти, що нею надається.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти (ВСЗЯО) регламентує зміст і порядок забезпечення якості освіти в закладі освіти, сприяє створенню загальношкільної системи моніторингу якості основних умов освітнього процесу, реалізації освітнього процесу, результатів освітнього процесу.

Положення погоджується педагогічною радою, яка має право вносити в нього зміни та доповнення.

2. СТРАТЕГІЯ ТА ПРОЦЕДУРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Стратегія (політика) забезпечення якості освіти орієнтована на:

- партнерство та професійну взаємодію у навчанні, вихованні, розвитку та соціалізації здобувачів освіти;
- недискримінацію, запобігання та протидію булінгу (цькуванню);
- академічну доброчесність та академічну свободу учасників освітнього процесу;
- прозорість та інформаційну відкритість ЗПО;
- сприяння безперервному професійному зростанню педагогічних працівників;
- справедливе та об'єктивне оцінювання освітніх досягнень здобувачів освіти і професійної діяльності педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів;
- сприяння здобувачам освіти у формуванні та реалізації їхніх індивідуальних освітніх траєкторій.

2.1. Стратегія та процедура забезпечення якості освіти базується на наступних принципах:

- процесного підходу, що розглядає діяльність закладу як сукупність освітніх процесів, які спрямовані на реалізацію визначених закладом стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю;
- цілісності, який вимагає єдності впливів освітньої діяльності, їх підпорядкованості, визначеній меті якості освітнього процесу;

- розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- партнерства, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу.
- відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти;
- відповідальності за забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- системності в управлінні якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- здійснення обґрунтованого моніторингу якості освіти;
- готовності суб'єктів освітньої діяльності до ефективних змін;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.

2.2. Стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти передбачають здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- підвищення якості знань здобувачів освіти;
- посилення кадрового потенціалу закладу освіти та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу;
- створення системи запобігання та виявлення академічної недоброчесності діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти.

2.3. Основними напрямками політики із забезпечення якості освітньої діяльності в закладі освіти є:

- якість освіти;
- рівень професійної компетентності педагогічних працівників і забезпечення їх вмотивованості до підвищення якості освітньої діяльності;
- якість реалізації освітніх програм, вдосконалення змісту, форм та методів освітньої діяльності та підвищення рівня об'єктивності оцінювання.

2.4. Механізм функціонування системи забезпечення якості освіти Володарської спеціалізованої школи-інтернату включає послідовну підготовку та практичну реалізацію наступних етапів управління:

- планування (аналіз сучасного стану освітньої діяльності та освітнього процесу; визначення сильних сторін і проблем у розвитку; визначення пріоритетних цілей та розробка планів їх реалізації);
- організацію (переформатування/створення організаційної структури для досягнення поставлених цілей; визначення, розподіл та розмежування повноважень із метою координування та взаємодії у процесі виконання завдань);

- контроль (розробка процедур вимірювання та зіставлення отриманих результатів зі стандартами);
- коригування (визначення та реалізація необхідних дій та заходів, націлених на стимулювання процесу досягнення максимальної відповідності стандартам).

2.5. Система контролю якості освітнього процесу в закладі включає:

- самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості;
- контроль якості результатів навчання та об'єктивності оцінювання;
- контроль якості реалізації навчальних (освітніх) програм;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти.

2.6. Самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти

Функції самооцінювання:

- отримання порівняльних даних, виявлення динаміки і факторів впливу на динаміку;
- упорядкування інформації про стан і динаміку якості освітнього процесу;
- координація діяльності організаційних структур (шкільні методичні об'єднання, творчі групи), задіяних у процедурах моніторингу.

Види самооцінювання:

- моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти;
- моніторинг педагогічної діяльності;
- моніторинг за освітнім середовищем.

Етапи проведення самооцінювання:

самооцінювання включає три етапи:

- а) підготовчий* – визначення об'єкта вивчення, визначення мети, критерії оцінювання, розробка інструментарію і механізму відстеження, визначення термінів;
- б) практичний (збір інформації)* – аналіз документації, тестування, контрольні зрізи, анкетування, цільові співбесіди, самооцінка тощо;
- в) аналітичний* – систематизація інформації, аналіз інформації, коректування, прогнозування, контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень.

2.7. Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній. Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться закладом освіти (іншими суб'єктами освітньої діяльності). Терміни проведення моніторингу визначаються планом роботи школи на кожен навчальний рік.

Завдання моніторингу:

- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом у школі;
- створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;

- аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації навчання;
- створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і педагогів;
- прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в школі.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в закладі освіти.

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в школі, що включає кілька рівнів:

- здобувач освіти;
- учитель;
- класний керівник;
- батьки і громадськість та ін.

Суб'єктами моніторингу виступають: керівник закладу освіти, Служба внутрішнього моніторингу якості освіти, органи самоврядування (педагогічні працівники, здобувачі освіти та їх батьки), засновник, органи, що здійснюють управління у сфері освіти, громадськість.

Кожний суб'єкт моніторингу реалізує специфічні для нього завдання.

Форми та методи моніторингу.

Основними формами моніторингу є:

- самооцінювання власної діяльності педагогами, здобувачами освіти, адміністрацією;
- внутрішня оцінка діяльності адміністрацією, керівниками методичних предметних комісій (проведення контрольних робіт, участь у I, II та III етапі Всеукраїнських предметних олімпіад, відвідування уроків).

Критерії моніторингу:

- об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);
- систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікувані результати:

- отримання результатів стану освітнього процесу в закладі освіти;
- покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

Підсумки моніторингу:

- підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах;
- дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних предметних комісій, нарадах при директору, педагогічних радах;
- за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

Показники опису та інструментів внутрішнього моніторингу якості освіти:

1. Кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу.
2. Контингент здобувачів освіти.
3. Психолого-соціологічний моніторинг.
4. Здобувачі освіти. Результати навчання.
5. Педагогічна діяльність.
6. Управління закладом освіти.
7. Освітнє середовище.
8. Медичний моніторинг.
9. Моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності.
10. Формування іміджу сучасного закладу освіти.

2.8. Критеріями ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти у Володарській спеціалізованій школі-інтернаті є:

- досягнення здобувачів освіти, показники результатів їх навчання;
- відповідність показників успішності здобувачів освіти результатам їх навчання на кожному рівні повної загальної середньої освіти під час державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання;
- якісний склад та ефективність роботи педагогічних працівників;
- показник наявності освітніх, методичних і матеріально-технічних ресурсів для забезпечення якісного освітнього процесу;
- об'єктивність з метою максимального уникнення суб'єктивних оцінок, урахування всіх результатів (позитивних і негативних), створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу;
- валідність для повної і всебічної відповідальності пропонованих контрольних завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість критеріїв виміру та оцінки, можливість підтвердження позитивних і негативних результатів, які отримуються різними способами контролю;
- надійність результатів, що отримуються при повторному контролі, який проводять інші особи;
- врахування психолого-педагогічних особливостей;
- систематичність у проведенні етапів і видів досліджень у певній послідовності та за відповідною системою;
- гуманістична спрямованість з метою створення умов доброзичливості, довіри, поваги до особистості, позитивного емоційного клімату;
- результати моніторингу мають тільки стимулюючий характер для змін певної діяльності.

3. СИСТЕМА ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (стаття 42 закону України «Про освіту»).

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання корупції, хабарництву;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну, творчу діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- невідворотність відповідальності з підстав та в порядку, визначених відповідно Законом України «Про освіту» та іншими спеціальними законами.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
 - самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових;
 - фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети, тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, а також повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, самостійної, індивідуальної, тощо);

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- зловживання впливом – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави;

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Також, згідно ст. 43 п. 4 Закону України «Про повну загальну середню освіту» такі форми обману, як:

- надання педагогічними працівниками та іншими особами допомоги учням під час проходження ними підсумкового оцінювання (семестрового та річного), державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання, не передбаченої умовами та/або процедурами їх проходження;

- використання учнем під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів;

- проходження процедури оцінювання результатів навчання замість інших осіб;

- необ'єктивне оцінювання компетентностей педагогічних працівників під час атестації чи сертифікації.

Система та механізм забезпечення академічної доброчесності у Зкладі регулюється Положенням про академічну доброчесність (*ДОДАТОК №1*).

З метою забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу морально-етичних та правових норм цього Положення у Зкладі діє Комісія з питань академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу та здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

Порушення академічної доброчесності	Суб'єкти порушення	Обставини та умови порушення академічної доброчесності	Наслідки і форма відповідальності	Орган/посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності
Обман, списування, плагіат	Здобувачі освіти	- самостійні роботи; - контрольні роботи; - моніторинги якості знань	Повторне письмове проходження оцінювання Термін - 1 тиждень або повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.	Учителі-предметники
		Державна підсумкова атестація	Повторне проходження ДПА	Атестаційна комісія
		I етап (шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів	Позбавлення отриманих із порушеннями академічної доброчесності академічної стипендії, призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах.	Оргкомітет, журі
Необ'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти	Педагогічні працівники	Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання: - усні відповіді; - домашні роботи; - контрольні роботи; - лабораторні та практичні роботи: - ДПА; - тематичне оцінювання; - моніторинги; - олімпіадні та конкурсні роботи	Педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання навчальних досягнень. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічних звань.	Адміністрація закладу, атестаційні комісії усіх рівнів
Обман: фальсифікація фабрикація плагіат	Педагогічні працівники (в тому числі як автори) і здобувачі освіти	Надання педагогічними працівниками та іншими особами допомоги учням під час проходження ними підсумкового оцінювання (семестрового та річного), державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання, не передбаченої умовами та/або процедурами їх проходження; необ'єктивне оцінювання компетентностей педагогічних працівників під час атестації чи сертифікації.	Такі працівники не можуть бути залучені до проведення процедур та заходів забезпечення і підвищення якості освіти, учнівських олімпіад та інших змагань. Встановлення порушень такого порядку як спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або компіляції чужих джерел, використання Інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії.	Педагогічна та методичні ради Закладу, атестаційна комісія

4. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Критерії, правила і процедури оцінювання учнів у **Володарській спеціалізованій загальноосвітній школі-інтернаті** визначаються:

Законом «Про повну загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст.226) {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 764-ІХ від 13.07.2020}

Стаття 17. Оцінювання результатів навчання учнів та їх атестація.

Кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

Оцінювання навчальних досягнень учнів **основної школи** здійснюється за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 *«Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»*).

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: **початковий, середній, достатній, високий.**

Оцінювання здійснюється у процесі *повсякденного вивчення результатів навчальної* роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: **усної** (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), **письмової** (самостійна робота, *практична та лабораторна роботи*, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, онлайн тестування, дослідження, проєктна діяльність).

Оцінювання навчальних досягнень учнів **старшої школи** здійснюється за 12-бальною системою (шкалою) і його результати позначаються цифрами від 1 до 12 (відповідно до наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 *«Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»*).

Державна підсумкова атестація осіб, які здобувають загальну середню освіту у **Володарській спеціалізованій загальноосвітній школі-інтернаті**, відбувається відповідно до наказу МОН України від 07.12.2018 № 1369 *«Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації»* (Із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 221 від 18.02.2019).

При виконанні обов'язкового виду роботи вчитель повинен мати розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН, а також враховують особливості вивчення теми (обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт), освітню програму **Володарської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату**, компетентнісний підхід до викладання предмету (курсу), організаційну форму проведення навчального заняття).

Батьків і учнів інформувати про правила та процедури оцінювання навчальних досягнень, передусім – про порядок поточного та підсумкового оцінювання, чинники, які впливають на тематичне оцінювання учнів тощо. З правилами і процедурами оцінювання батьків і учнів ознайомлювати на початку навчального року. Пам'ятати, що **оцінка має стимулювати** учнів до навчання, а не використовуватись для покарання.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1. **ВІЛЬНЕ ВОЛОДІННЯ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.
2. **ЗДАТНІСТЬ СПІЛКУВАТИСЯ РІДНОЮ (у разі відмінності від державної) ТА ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ**, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування.
3. **МАТЕМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.
4. **КОМПЕТЕНТНОСТІ У ГАЛУЗІ ПРИРОДНИЧИХ НАУК, ТЕХНІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження.
5. **ІННОВАЦІЙНІСТЬ**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу та забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади.
6. **ЕКОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства.

7. **ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.
8. **НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ**, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, уміння працювати самостійно і в групі.
9. **ГРОМАДЯНСЬКІ ТА СОЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя.
10. **КУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості.
11. **ПІДПРИЄМЛИВІСТЬ ТА ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є:

- **КОНТРОЛЮЮЧА** – визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- **НАВЧАЛЬНА** – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- **ДІАГНОСТИКО-КОРИГУВАЛЬНА** – з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- **СТИМУЛОВАЛЬНО-МОТИВАЦІЙНА** – формує позитивні мотиви навчання;
- **ВИХОВНА** – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ має правила та критерії:

Правило 1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень.

Критерій 1.1. Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень.

- Оцінювання результатів навчання визначається з урахуванням **компетентнісного підходу** до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності та ґрунтується на позитивному підході, враховуючи рівень досягнень учня.
- Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в закладі освіти включає критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання.
- Розроблення, оприлюднення та інформування про критерії оцінювання робить процес оцінювання прозорим і зрозумілим для всіх учасників освітнього процесу.
- Процес інформування і оприлюднення критеріїв розпочинається із критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених МОН України:
- *Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011 року № 329 [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0566-11>*
- *Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 року*

№ 1222 [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1222729-13/stru>

- Вчитель до обов'язкового виду роботи розробляє критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.
- Інформація про критерії оцінювання доноситься до учнів у різних формах.
- Батьки та учні інформуються про правила та процедури оцінювання навчальних досягнень на початку навчального року.
- Вчителі кожного предмету / курсу готують необхідні пам'ятки з порядку і правил оцінювання учнів у закладі освіти.
- Система оцінювання у закладі освіти є такою, що оцінка стимулює учнів до навчання.

Критерій 1.2. Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання.

- Формування і розвиток ключових компетентностей, посилення ролі особистісного чинника в засвоєнні навчального матеріалу.
- Оцінюється не обсяг засвоєних знань сам по собі, а те, як ці знання використовуються для вирішення прикладних завдань.
- Вчителі до **формування критеріїв** оцінювання **підходять комплексно**, оцінюючи не лише результат роботи, але й процес навчання, індивідуальний поступ кожного учня.
- Система оцінювання навчальних досягнень учнів у закладі освіти, крім традиційних, використовує інші види оцінювання. Портфоліо – орієнтоване не лише на процес оцінювання учнями отриманих шкільних результатів, а й на їхню самооцінку. ///

Критерій 1.3. Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним.

Створити дієву систему оцінювання навчальних досягнень учнів, як зрозумілу, чітку і справедливу для сприйняття учнів.

Для об'єктивного та справедливого сприйняття учнями системи оцінювання:

1. На основі критеріїв, розроблених МОН, вчителі розробляють критерії оцінювання для виконання обов'язкових видів роботи.
2. Розробити критерії оцінювання навчальних досягнень учнів для різних форм роботи з учнями, крім класно-урочної): дистанційного, змішаного, кооперативного (групового) навчання.
3. Обов'язкове оприлюднення критеріїв оцінювання.
4. Спільне з учнями розроблення критеріїв.
5. Впровадження самооцінювання і взаємооцінювання учнів.

6. Отримання постійного зворотного зв'язку від учнів у процесі оцінювання.

7. Використання учнівського портфоліо як способу оцінювання навчальних досягнень.

8. Впровадження формувального оцінювання.

Проводити постійно опитування учнів та батьків по системі оцінювання в школі, аналізувати, робити висновки, приймати рішення щодо удосконалення системи оцінювання з окремих предметів (курсів).

ПРАВИЛО 2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти.

Критерій 2.2.1. У закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти.

Проводити моніторинг навчальних досягнень учнів, як основного індикатора вимірювання результатів освітньої діяльності:

- виявлення об'єктивного та раціонального підходу до оцінювання навчальних досягнень учнів з боку вчителя;
- простеження системності в оцінюванні учнів;
- динаміки їх навчальних досягнень.

Моніторинг навчальних досягнень учнів дозволяє:

- **виявляти** якість освітнього процесу;
- провести корекцію освітньої діяльності педагогів, методичних підходів у викладацькій діяльності;
- удосконалити оцінювання навчальних досягнень учнів з окремих предметів (курсів);
- простежити компетентнісний підхід у системі оцінювання навчальних досягнень учнів;
- визначити необхідність індивідуальної освітньої траєкторії для окремих учнів.

Моніторинг системи оцінювання навчальних досягнень учнів використовує результати основних джерел:

- моніторингів навчальних досягнень учнів (зовнішніх або внутрішніх) у вигляді стандартизованих тестів або у інших формах завдань;
- результати ДПА у базовій та старшій школі;
- підсумкове оцінювання учнів у класному журналі.

При розробленні завдань моніторингу закладом освіти використовуються завдання міжнародних моніторингів PISA, TIMSS та інших.

Використовуються способи отримання інформації за результатами моніторингових досліджень, що стосуються системи оцінювання навчальних досягнень учнів:

- порівняльний аналіз між результатами ДПА та підсумковим оцінюванням учителем з предмету (курсу);

- аналіз середнього балу класів за підсумками семестрового і річного оцінювання;
- порівняльний аналіз навчальних досягнень новоприбулих учнів із рівнем навчальних досягнень у попередніх закладах освіти;
- порівняльний аналіз середнього балу навчальних досягнень учнів з окремих предметів;
- порівняльний аналіз підсумкового оцінювання між класами на одній паралелі.

Головне – визначається мета, з якою заклад освіти проводить моніторинг навчальних досягнень.

Одним із важливих об'єктивних показників порівняльного аналізу за результатами моніторингу навчальних досягнень учнів є коефіцієнт кореляції між результатами зовнішніх або внутрішніх моніторингів, ДПА і підсумковим оцінюванням вчителя з предмету (курсу).

Критерій 2.2.2. У закладі освіти впроваджується система формувального оцінювання.

В освітньому процесі застосовувати *формувальне оцінювання, яке враховує індивідуальний поступ* учня. Адже, воно оцінює процес навчання учнів, а не результат.

Впроваджувати **формувальне** оцінювання:

- використовувати **передумови**, які сприяють пошуку причинно-наслідкових зв'язків, розгляду проблемних задач, реалізації проєктів;
- спонукають учнів до самостійного мислення і конструювання відповіді;
- заохочують до обґрунтування думок і способу міркування;
- пропонують чіткі критерії оцінювання;
- формують в учнів розуміння, що будь-яке явище або процес потрібно розглядати всебічно;
- розвивають критичне мислення учнів.

ПРАВИЛО 3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання.

Критерій 2.3.1. Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання.

- Освітній процес спрямувати на мотивацію учнів до навчання, яке сприяє інтелектуальному розвитку дитини, а також є рушійною силою удосконалення особистості в цілому.
- Формувати відповідальне ставлення до навчання, до підготовки учнів до самостійного життя, адже навчання – головна праця школяра.

Зосередження освітнього процесу на оволодінні учнями ключових компетентностей. Розвивати важливість однієї з ключових компетентностей – уміння вчитися впродовж життя:

- здатність до пошуку та засвоєння нових знань;
- набуття нових умінь і навичок;
- організація навчального процесу (власного і колективного);
- вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення;
- вибудовувати свою освітньо-професійну траєкторію;
- оцінювати власні результати навчання;
- навчатися впродовж життя (Концепція «Нова українська школа»).

Підвищуючи мотивацію до навчання **вчителі надають всебічну допомогу учням** (консультації в позаурочний час, на перервах):

- учитель чітко визначає мету навчання;
- орієнтує учнів на прикладний характер навчання;
- ставить проблемні питання;
- формує критичне мислення.

Мотивуючи до навчальної діяльності й **спільно розробляючи критерії** оцінювання навчальних досягнень, в учнів **підвищується відповідальність за результати** свого навчання.

Для мотивації до навчання учнів продовжувати **профорієнтаційну роботу**: викладання спецкурсів і факультативів, які **сприяють розвиткові навичок самостійної і кооперативної роботи** учнів, запровадження циклів бесід.

Критерій 3.2. Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти.

- Удосконалювати в освітньому процесі для учнів самостійно організовану діяльність (праці, самонавчання, самовиховання, самооцінювання) під керівництвом педагога.
- Використовувати формувальне оцінювання із застосуванням **приймів** самооцінювання або взаємооцінювання.
- Навчати учнів прийомам самооцінювання, щоб воно стало **внутрішньою потребою**. Визначати цілі навчання вчитель має спільно з учнями. Далі учні самостійно регулюють власну навчальну діяльність, а педагог забезпечує необхідну підтримку.
- Вчителю потрібно пам'ятати, що **самооцінювання** – один з видів оціночної діяльності, пов'язаний не з виставленням собі оцінок, а з процедурою оцінювання, воно найменше пов'язане з балами. Основною метою **взаємооцінювання** є відзначення сильних і слабких сторін інших робіт і, таким чином, аналіз власного прогресу.

5. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності повинна передбачати підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до очікувань суспільства.

Вимоги до педагогічних працівників Володарської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату встановлюються у відповідності до розділу VII Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 року № 2143-УІІ, чинного з 28.09.2017 року.

Процедура призначення на посаду педагогічних працівників регулюється чинним законодавством (обрання за конкурсом, укладення трудових договорів) відповідно до встановлених вимог (ст. 24 Закону «Про загальну середню освіту»).

Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників Володарської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату є:

- освітній рівень педагогічних працівників;
- результати атестації;
- систематичність підвищення кваліфікації;
- наявність педагогічних звань, почесних нагород;
- наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій, статей тощо;
- участь в експериментальній діяльності;
- результати освітньої діяльності.

З метою вдосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до статті 59 Закону України "Про освіту". Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється за такими видами:

- довгострокове підвищення кваліфікації: курси;
- короткострокове підвищення кваліфікації: семінари, семінари-практикуми, тренінги, конференції, «круглі столи» тощо.

Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада закладу.

Показником ефективності та результативності діяльності педагогічних працівників є їх **атестація**. Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію. **Атестація педагогічних працівників** – це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Атестація педагогічних працівників може бути **черговою** або

позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України. Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством. Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег учителя, який атестується тощо. Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня.

Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників застосовуються з метою організації безперервного розвитку педагогічних працівників, створення умов для вдосконалення ними власних професійних компетентностей.

Критерії оцінювання діяльності педагогічних працівників визначаються з урахуванням відповідних професійних стандартів. Процедурами оцінювання педагогічної діяльності можуть бути розроблення та використання певної шкали такого оцінювання (відповідно до визначених критеріїв оцінювання), проведення внутрішнього моніторингу в закладі освіти, визначення професійних компетентностей або окремих знань, умінь педагогічного працівника, які потребують удосконалення та педагогічної підтримки (за потреби).

Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників закладу визначаються на основі положень наказу МОН України від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти».

ПРАВИЛО 1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Критерії оцінювання:

1.1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність.

1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти.

1.3. Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби).

1.4. Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо).

1.5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти в процесі їх навчання, виховання та розвитку.

1.6. Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.

ПРАВИЛО 2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників.

Критерії оцінювання:

2.1. Педагогічні працівники забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

2.2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проєктах, залучаються до роботи як освітні експерти.

ПРАВИЛО 3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти.

Критерії оцінювання:

3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства.

3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок.

3.3. У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці.

ПРАВИЛО 4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності.

Критерії оцінювання:

4.1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності.

4.2. Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти.

6. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти під час інституційного аудиту відповідно до пункту 6 Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09 січня 2019 року № 17, зареєстрованого в

Міністерстві юстиції України 12 березня 2019 року за № 250/33221 здійснюється за такими напрямками освітньої діяльності закладу освіти:

- освітнє середовище;
- система оцінювання здобувачів освіти;
- педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти;
- управлінські процеси закладу освіти.

Оцінювання управлінської діяльності – це аналіз усієї системи роботи, яка вже налагоджена і дає результати.

В управлінських процесах оцінюємо:

- формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм;
- ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників;
- конструктивна співпраця учасників освітнього процесу, взаємодія закладу освіти з місцевою громадою;
- формування і забезпечення реалізації політики академічної доброчесності.

Управлінська діяльність керівних працівників закладу освіти на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних положень, а саме:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- раціональний розподіл роботи між працівниками закладу з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в сучасних умовах;
- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідали особливостям роботи закладу та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачання часу всіма працівниками закладу;
- правильне і найбільш ефективно використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в сучасних умовах;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Сучасні положення освітнього менеджменту вимагають від керівника навчального закладу фахових компетенцій:

- прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін;
- забезпечувати відкрите керівництво;
- вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб визначати нові цілі і завдання;
- організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;

- працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;

- постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

Інакше кажучи, діяльність керівника закладу визначається такими чинниками:

- рівнем його компетентності;
- обраною концепцією власної діяльності;
- рівнем розвитку і спрямованості організаційної культури закладу.

Установити ефективність освітнього процесу, якість створених умов для його проведення, вплив керівника на продуктивність роботи школи неможливо без належної оцінки результатів його діяльності.

Однією з форм контролю діяльності педагогічних працівників, до яких належать і керівники закладу освіти, є атестація. Метою даного процесу контролю за діяльністю закладу є:

- найбільш раціональне використання спеціалістів, підвищення ефективності їх праці та відповідальності за доручену справу;
- сприяння подальшому покращенню підбору і вихованню кадрів, підвищення їх ділової кваліфікації;
- посилення матеріальної і моральної зацікавленості працівників;
- забезпечення більш тісного зв'язку заробітної плати з результатами їхньої праці;
- визначення відповідності займаній посаді;
- стимулювання їх професійного та посадового зростання.

Оцінювання управлінської діяльності складається з чотирьох етапів:

I. Підготовчого.

II. Основного.

III. Підсумково-корекційного.

IV. Регулятивно-корекційного.

На підготовчому етапі відповідальною особою за проведення самооцінювання, визначеною в закладі освіти відповідно до Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти (Наказ МОН № 1480 від 30.11.2020 року), проводиться відбір, систематизація та аналіз матеріалів, що характеризує динаміку розвитку навчального закладу та рівень управлінської діяльності за критеріями, індикаторами оцінювання управлінських процесів закладу освіти (**Додаток 4**).

З цією метою вивчаються:

- матеріали попередньої експертизи управління освітнім процесом та тематичного вивчення окремих питань, що стосуються організації діяльності закладу;
- відповідність роботи закладу особливим умовам здійснення освітньої діяльності;

- результативність роботи закладу освіти щодо розвитку творчих здібностей школярів (участь у предметних олімпіадах різного рівня, учнівських турнірах, конкурсах, МАН тощо);
- робота педагогічного колективу щодо розробки та впровадження авторських програм, навчальних посібників, підручників.

Аналізуються статистичні дані:

- результати освітньої діяльності учнів на кінець навчального року;
- охоплення учнів гарячим харчуванням;
- випадки дитячого травматизму, що сталися під час освітнього процесу;
- плінність керівних та педагогічних кадрів;
- наявність конфліктних ситуацій у колективі, скарг на роботу закладу.

Другий, основний, етап комплексно-цільової програми має такі розділи:

- діагностичний;
- аналітично-регулятивний;
- контрольнo-діагностичний;
- мотиваційно-діагностичний;
- контрольнo-регулятивний;
- аналітичний.

Мета **діагностичного дослідження** – самоаналіз та самооцінка управлінської діяльності керівниками закладу.

Аналітично-регулятивний має за мету внесення коректив в управлінську діяльність керівників за результатами самоекспертизи.

Контрольнo-аналітичний передбачає отримання інформації про соціально-психологічний клімат у закладі освіти та рівень знань учнів.

Мотиваційно-діагностичний дозволяє висунути пропозиції щодо визначення об'єктів та підходів для проведення експертизи. Експертною групою та керівником навчального закладу укладається робоча програма експертизи управління освітнім процесом. Складається вона з трьох блоків: інваріантного, варіативного та замовленого.

До інваріантного блоку входять питання, що дозволяють визначити рівень управлінської діяльності, наявність свідомого цілеспрямованого регулювання складних процесів та організаційних відносин у закладі освіти та в кожному з його підрозділів.

Перелік питань варіативного блоку визначається з урахуванням підсумкових матеріалів комплексних соціально-психологічних досліджень та результатів контрольних робіт.

Питання третього блоку складаються на основі замовлення керівника навчального закладу про надання методичної допомоги в організації управлінської діяльності та освітнього процесу.

Контрольнo-регулятивне вивчення визначає відповідність діяльності керівників закладу нормативним аспектам управління, проблеми і резерви розвитку закладу, напрямки надання методичної допомоги. Його структура:

- проведення експертизи управління освітнім процесом безпосередньо у закладі;
- індивідуальна контрольно-регулятивна робота з питань управління;
- надання методичної допомоги за заявкою керівництва закладу;
- оперативне усунення керівництвом виявлених недоліків.

Аналітичний розділ має на меті висловити загальну оцінку управлінської діяльності, підготувати висновки та пропозиції.

Третій, підсумково-корекційний етап поділяється на підсумковий та корекційний. Підсумковий містить глибокий аналіз предмета експертизи, формування банку даних за її результатами, планування розвитку закладу освіти.

Корекційний має на меті регулювання та корекцію управлінської діяльності, виявлення якісних змін предмета експертизи та прогнозування розвитку закладу.

Регулятивно-корекційний етап передбачає вдосконалення та коригування окремих напрямків та форм управління освітнім процесом.

Зокрема, експертами контролюються законодавчі, нормативні та правові аспекти діяльності закладу, дотримання в ньому державного стандарту загальної середньої освіти, забезпечення соціального захисту, охорони життя, здоров'я та прав учасників освітнього процесу.

Керівниками закладу створюються необхідні умови для оптимальної діяльності учасників освітнього процесу, усуваються виявлені недоліки в роботі, здійснюється реалізація програм стратегічного розвитку закладу. Вимоги до ділових та особистісних якостей керівників закладу освіти:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку;
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Ефективність управлінської діяльності керівника закладу включає стан реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступінь їх впливу на результативність освітнього процесу, а саме:

1. Саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності.
2. Стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку закладу, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності.
3. Річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу.
4. Здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проєктів.
5. Забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів.
6. Поширення позитивної інформації про заклад.

7. Створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні).
8. Застосування ІКТ-технологій у освітньому процесі.
9. Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.
10. Позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

7. ПРО КОРПОРАТИВНУ ЕТИКУ УЧАСНИКІВ ОСВІТЬНОГО ПРОЦЕСУ

Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства. Найважливішим напрямом, який забезпечує педагогіку партнерства у **Володарській спеціалізованій загальноосвітній школі-інтернаті**, є особистісно орієнтована технологія навчання. Вона ставить сьогодні в центр усієї шкільної освітньої системи особистість дитини, її можливості для саморозвитку, забезпечення комфортних, безконфліктних та безпечних умов навчання. Особистісно орієнтоване навчання спрямоване на вирішення завдань розвитку в учнів стійкого інтересу до пізнання, бажання та вміння самостійно вчитися.

Необхідні умови особистісно орієнтованого навчання:

- відмова від орієнтації освітнього процесу на пересічного школяра;
- обов'язкове максимально можливе врахування інтересів кожної дитини;
- підхід до дитини як до особистості;
- забезпечення свободи і прав дитини в усіх проявах її діяльності;
- урахування вікових та індивідуальних особливостей дитини;
- забезпечення морально-психологічного комфорту дитини.

Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок.

Дбаючи про ефективну взаємодію з батьками, учитель повинен враховувати важливість таких чинників:

- доброзичливе ставлення до дитини. Психологічний контакт з батьками легше налагодити, якщо вчитель виявляє розуміння дитини, симпатизує їй, бачить позитивні риси;
- запрошення батьків до співпраці. Доброзичливість, відкритість у спілкуванні з батьками – перший крок до співпраці з ними. З такою ініціативою має виступити вчитель, оскільки до цього його зобов'язує професійний обов'язок;
- визнання батьків партнерами у співпраці заради дитини. Учитель повинен завжди наголошувати на важливій ролі батьків у вихованні та розвитку дитини. Пошук нових форм співпраці. Особливо корисний

обмін думками з батьками щодо налагодження взаєморозуміння з дітьми.

У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці.

Учасники освітнього процесу КЗ КОР «Володарська спеціалізована загальноосвітня школа-інтернат II – III ст. – Центр реабілітації» будують відносини відповідно до **Кодексу учасників освітнього процесу та Кодексу корпоративної етики (Додаток 5, 6)**.

8. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ НЕОБХІДНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи учнів, реалізується через процедури добору педагогічних кадрів, ініціювання перед засновником закладу освіти питань щодо розвитку матеріально-технічної бази, використання інформаційних ресурсів (ресурси бібліотеки, створювані або використовувані педагогічними працівниками освітні ресурси, електронні засоби комунікації учасників освітнього процесу) тощо.

Роботу інформаційної системи закладу освіти забезпечує наявність доступу до мережі Інтернет для учнів та педагогічних працівників. Значне місце в управлінні закладом освіти відіграє офіційний сайт школи.

Однією з умов розвитку освіти є запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність закладу освіти.

Така діяльність проводиться у двох напрямках:

- впровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність освітнього закладу;
- комп'ютеризація освітнього процесу.

Перший із зазначених напрямів полягає у створенні оптимальних умов роботи учасників освітнього процесу, застосування ними програмного забезпечення, що допомагає систематизувати роботу суб'єктів управління закладом на усіх рівнях.

Другий напрям – це впровадження в освітній процес електронних засобів навчання, розробка і застосування електронного супроводу занять, самостійної і виховної роботи та тестових програмних засобів.

Інновації в управлінні освітнім закладом на базі інформаційних технологій є ключовим механізмом, який дозволить створити переваги в конкурентному

середовищі. В цьому напрямку основними заходами в розвитку інформатизації є створення її належної та ефективної інфраструктури, впровадження уніфікованих засобів доступу до корпоративних даних, поліпшення керування всіх комплексів інформаційних ресурсів, а також забезпечення відповідності інфраструктури стратегічним цілям закладу.

Інформаційна система управління – це програмно-апаратний комплекс, що забезпечує ряд основних функцій роботи з документами в електронному вигляді.

До основних функцій відносять реєстрацію документів, розробку та збереження документів в електронному вигляді, направлення документів на розгляд та виконання, контроль проходження та виконання документів, пошук документів за різними параметрами, введення, підтримку та зберігання будь-яких типів документів, захист від несанкціонованого доступу та управління прав доступу до документів.

Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в закладі освіти сприяють електронна система збирання й аналізу інформації та система електронного документообігу.

Для оптимізації процесів пошуку, передачі й обміну інформацією всередині закладу освіти функціонує локальна комп'ютерна мережа. При оцінці якості освітнього процесу використовуються комп'ютерні технології для обробки досягнень кваліметрії.

Для обміну інформацією з якості освітнього процесу використовується відео-, аудіо- і магнітні носії інформації, розмножувальна техніка.

У закладі створений банк даних (статистика) за результатами освітнього процесу та освітньої діяльності:

- статистична інформація форм ЗНЗ-1, 83-РВК;
- інформаційна база про якість освітнього процесу на рівні різних класів;

Для забезпечення більш широких і різноманітних зв'язків закладу із зовнішнім середовищем, у тому числі доступу до різних баз даних, джерел інформації школу підключено до швидкісного Інтернету. Є зона Wi-Fi підключення.

9. ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ, УНІВЕРСАЛЬНИЙ ДИЗАЙН ТА РОЗУМНЕ ПРИСТОСУВАННЯ

КЗ КОР «Володарська спеціалізована загальноосвітня школа-інтернат II-III ступенів – Центр реабілітації» забезпечує здобувача освіти з особливими освітніми потребами інклюзивним освітнім середовищем:

- необхідними ресурсами освітнього процесу, що мають відповідати ліцензійним та акредитаційним вимогам;
- умовами доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Право на доступну освіту зазначеної категорії дітей реалізується за бажанням батьків шляхом організації індивідуальної форми навчання. Заклад за потреби утворює інклюзивні та/або спеціальні групи і класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей (стаття 20 Закону України «Про освіту»).

Практичне впровадження інклюзивного середовища базується на принципах універсального дизайну та розумного пристосування.

ПРИНЦИПИ УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ ТА РОЗУМНОГО ПРИСТОСУВАННЯ ТА ДОСТУПНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ

Рівноправне використання: веб-сайт КЗ КОР «Володарська спеціалізована загальноосвітня школа-інтернат II-III ступенів – Центр реабілітації» повинен бути розроблений так, що інформація на ньому була доступна для осіб з порушеннями зору та слуху та ін.

Принцип «Гнучкість використання».

Гнучкість користування: шкільний освітній процес відповідає широкому спектру індивідуальних можливостей здобувачів освіти; забезпечує гнучку методику навчання, викладання та подання матеріалу; доступні та гнучкі навчальні плани й програми.

Принцип «Простота та інтуїтивність використання».

Просте та зручне використання: навчальні матеріали прості та чіткі у використанні незалежно від навичок та досвіду здобувачів освіти; лабораторне обладнання та обладнання в майстернях із чіткими та інтуїтивно зрозумілими елементами управління.

Принцип «Доступно викладена інформація».

Сприйняття інформації, попри сенсорні можливості користувачів: урахування різного впливу шкільного середовища на «сенсорний досвід» дитини; використання кольору, світла, звуків, текстури; легкий доступ до інформаційно-комунікаційних технологій.

Принцип «Терпимості до помилок»

Припустимість помилок: здобувачі освіти повинні мати вдосталь часу, щоб надати відповідь на питання; використання навчального програмного

забезпечення, яке має вказівки/застереження, коли здобувач освіти робить неправильний вибір.

Принцип «Малі фізичні зусилля».

Низький рівень фізичних зусиль: двері, які легко відкривати здобувачам освіти з різними функціональними порушеннями; застосування ергономічних вимог/деталей (наприклад, дверні ручки, меблі).

Принцип «Наявність необхідного розміру, місця, простору».

Дизайн враховує наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних маніпуляціях, з огляду на антропометричні характеристики, стан та мобільність користувача.

Наявність необхідного розміру і простору:

- доступні навчальні місця для здобувачів освіти, у тому числі з прилеглим простором для асистентів учителів;
- меблі, фурнітура та обладнання, що підтримують широкий спектр навчання та навчальних методик;
- можливість регулювання середовища (наприклад, освітлення) для різноманітних потреб здобувачів освіти у навчанні та інше.

У закладі освіти створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно-ресурсний центр тощо).

Освітній процес у разі потреби забезпечується навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам шкільної бібліотеки.

Для якісного соціально-психологічного та психолого-медико-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами, батьків та педагогів у штаті є посади практичного психолога, соціального педагога.

У закладі освіти застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами (у разі потреби).

Заклад освіти взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, залучає їх до необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти (у разі наявності здобувачів освіти з особливими освітніми потребами).

Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя.